

Кучук Микита,

слухач магістратури МП-ПД-921

Бойко Іван

слухач магістратури МП-ПД-921

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Кононець Віта Петрівна

доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ДІЛЬНИЧНОГО ОФІЦЕРА ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ДІТЕЙ

Відповідно до міжнародних стандартів, при контакті з дитиною, працівник поліції зобов'язаний: поважати особисті права та гідність дитини, враховувати її вразливість, тобто брати до уваги її вік і ступінь зрілості, а також особливі потреби дитини, яка може бути фізично чи розумово неповноцінною або мати труднощі у спілкуванні; враховувати в своїй роботі особливі потреби молодих людей, а також знати і використовувати в максимально можливій мірі програми і наявні служби допомоги, щоб не допускати зіткнення неповнолітніх з системою правосуддя.

Права та обов'язки поліцейських щодо роботи з дітьми передбачають права працівника ювенальної превенції, який має право затримувати і тримати в спеціально відведених для цього приміщеннях дітей, які залишилися без опіки та піклування, - на період до передачі їх законним представникам або влаштування в установленому порядку, але не більше трьох годин з моменту її затримання, а також доставляти до органів Національної поліції на строк до трьох годин, які вчинили адміністративне правопорушення, але не досягли віку, з якого настає адміністративна відповідальність, для встановлення особи, обставин вчинення правопорушення та передачі їх батькам чи особам, які їх замінюють, або у притулок для дітей служб у справах дітей.

Поліцейський має право затримувати і тримати у спеціально відведеному для цього приміщенні дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь:

- за які Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення до п'яти років або більш м'яке покарання, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до передачі її під нагляд батьків, осіб, які їх замінюють, або адміністрації навчального чи іншого дитячого закладу, в якому постійно проживає ця дитина, але не більше трьох годин з моменту їх затримання;

- що підпадають під ознаки діянь, за які, Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності,

- до доставляння її до суду для вирішення питання про поміщення їх у приймальник-розподільник для дітей, але не більше трьох годин з моменту її затримання.

Про доставляння дитини до управлінь поліції поліцейський невідкладно інформує її батьків, законних представників.

Поліцейський під час доставляння до відділку поліції дитини, яка перебувала без опіки чи піклування або вчинила адміністративне чи кримінальне правопорушення, має право проводити в порядку, передбаченому законом, особистий огляд дітей, огляд і вилучення речей і предметів, що можуть бути речовими доказами у провадженні у справі про адміністративне правопорушення або в кримінальному провадженні.

Відповідно до Наказу МВС України від 28.07.2017 № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції» основним напрямком діяльності дільничного офіцера поліції є:

П. 14: вживати у взаємодії зі службою у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій заходів щодо встановлення особи дитини, місця її проживання, відомостей про батьків або осіб, які їх замінюють, інших родичів, місця їх проживання (перебування) у разі надходження повідомлення про дитину, яка залишилась без батьківського піклування.

У разі виявлення дитини, розлученої із сім'єю, дільничний офіцер поліції невідкладно повідомляє про такий факт територіальний орган державної міграційної служби і орган опіки та піклування за місцем виявлення дитини.

У разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю дитини на підставі рішення районної, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської, районної у місті ради служба у справах дітей разом з представниками закладу охорони здоров'я вживають заходів до відібрання дитини у батьків та тимчасово влаштовують її відповідно до чинного законодавства.

Відповідно до Наказу МВС України „Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України” від 19.12.2017 № 1044 основними завданнями підрозділів ювенальної превенції є:

-профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення;

-ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення право-

порушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики;

-участь в установленні місцезнаходження дитини в разі її безвісного зникнення чи отриманні даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення;

-вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорсткому поводженню з дітьми;

-здійснення у межах компетенції досудового зслідування кримінальних проступків у формі дізнання.

1. Конвенція ООН про права дитини. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

2. Керівні принципи Комітету Міністрів Ради Європи щодо судочинства, дружнього до дитини. URL: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/econom-iccrime/trafcking/projects/tres/Guidelines_cChild_Friendly_Justice_Ukr.pdf.

3. Керівні принципи ООН з питань правосуддя у справах, пов'язаних із участю дітей - жертв та свідків злочинів. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.4020.0>.

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18.12.2018 № 2657-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>.

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.

6. Про затвердження Змін до Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України від 25.06.2020 № 488. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-20#Text>.

7. Закон України «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року» від 05.03.2009 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-17>.

8. Алгоритм роботи працівників Національної поліції з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи щодо захисту дітей, які постраждали від насильства» для використання в роботі навчального полігону «Кризова кімната, дружба до дитини//Методичні рекомендації//Бахчев К.В., Кононець В.П., Павлова Н. В., Плетенець В.В., Рогальська В.А., Зімбаровська М.О., Гаркуша А.Г. Вид: Імпакт.Дніпро.- 2020. С. 135.